

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 18.12.2012
COM(2012) 768 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**v souladu s čl. 184 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 o provádění evropského
projektu „Ovoce do škol“**

{SWD(2012) 435 final}

OBSAH

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ v souladu s čl. 184 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 o provádění projektu „Ovoce do evropských škol“	3
1. ÚVOD	3
2. POPIS PROJEKTU A JEHO HLAVNÍCH PRVKŮ	3
3. HODNOCENÍ FUNGOVÁNÍ PROJEKTU JEHO DOPAD NA STRAVOVACÍ NÁVYKY DĚTÍ	4
3.1. Zavedení dobře fungujících projektů v členských státech	5
3.1.1. Adminsitrativní provádění a jeho výzvy	5
3.1.2. Otázky týkající se financování projektu v členských státech.....	7
3.2. Hodnocení dopadu projektu na stravovací návyky dětí	8
3.3. Obdržená doporučení	9
4. OBECNÉ ZÁVĚRY	10

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

v souladu s čl. 184 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 o provádění evropského projektu „Ovoce do škol“

1. ÚVOD

V souladu s čl. 184 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007¹ (dále jen „jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) se tato zpráva týká provádění evropského projektu „Ovoce do škol“ (dále jen „projekt“) během prvních třech let jeho fungování, a to v období od 1. srpna 2009 do 31. července 2012.

V souladu s jednotným nařízením o společné organizaci trhů se vyžaduje, aby zpráva pojednala zejména o dvou hlavních otázkách, a to o rozsahu, v jakém projekt propagoval zavedení dobře fungujících evropských projektů „Ovoce do škol“ v členských státech, a o vlivu projektu na zlepšení stravovacích návyků dětí.

Zpráva prvotně vychází z analýzy informací, které poskytly členské státy o provádění projektu „Ovoce do škol“ ve svých zemích, a konkrétně z informací každoročních monitorovacích zpráv a hodnotících zpráv, které byly předloženy v souladu s článkem 12 nařízení Komise (ES) č. 288/2009², jakož i ze zjištění externího hodnocení. Tyto zdroje vycházejí z údajů pro školní roky 2009/2010 a 2010/2011, neboť školní rok 2011/2012 dosud vyhodnocen nebyl.

2. POPIS PROJEKTU A JEHO HLAVNÍCH PRVKŮ

Základy projektu byly položeny v souvislosti s reformou společné organizace trhu s ovocem a zeleninou v roce 2007. Rada vyzvala Komisi, aby předložila návrh na projekt „Ovoce do škol“, jenž by řešil otázku klesající konzumace ovoce a zeleniny u dětí. Iniciativu plně podpořil i Evropský parlament. V listopadu 2008 bylo ohledně návrhu Komise dosaženo politické dohody, čímž se připravila cesta k poskytnutí 90 milionů EUR z evropských fondů na spolufinancování každoročního nákupu a distribuce čerstvého a zpracovaného ovoce a zeleniny a banánů dětem ve školách, jakož i příslušných opatření.

Obečným cílem tohoto projektu je poskytnout politický a finanční rámec na úrovni EU činností členských států, které se snaží zvrátit trend klesající konzumace ovoce a zeleniny zejména u dětí, které jsou nejzranitelnějšími spotřebiteli. Cílem je tudíž trvale zvýšit podíl těchto produktů v jídelníčku dětí v raném stádiu, kdy se formují jejich stravovací návyky. Pozitivní dopad na konzumaci dotčených produktů by navíc umožnil splnit cíle SZP, včetně vyšších výdělků v zemědělství, stabilizace trhů a dostupnosti současných i budoucích

¹ Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (Úř. věst. L 299, 16.11.2007, s. 1).

² Nařízení Komise (ES) č. 288/2009 ze dne 7. dubna 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o podporu Společenství na poskytování ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce, zeleniny a banánů dětem ve vzdělávacích zařízeních v rámci projektu „Ovoce do škol“, Úř. věst. L 94, 8.4.2009, s. 38.

dodávek. Podobně bylo předpokládáno, že prostřednictvím povinných doprovodných opatření, která slouží jako nástroj pro vytvoření vazby se zemědělstvím, výživou, zdravotnictvím, životním prostředím a fyzickou aktivitou, a která se společně snaží o zvýšení celkového dopadu projektu, bude dosaženo většího výchovného efektu. Kromě toho projekt pomáhá plnit cíl EU, kterým je řešení problému nárůstu obezity a chronických onemocnění, která jsou spojena s nezdravou stravou, jak je uvedeno v bílé knize týkající se zdravotních problémů souvisejících s výživou, nadváhou a obezitou³.

Členské státy, které se chtějí projektu zúčastnit, musí před zahájením jeho provádění vypracovat strategie na vnitrostátní a regionální úrovni ve spolupráci s orgány v oblasti veřejného zdraví a vzdělávání. Fondy EU spolufinancují národní programy do výše 50 %, a v případě konvergenčních a nejvzdálenějších regionů EU do výše 75 %, přičemž zbývající část pokrývají příspěvky státu a/nebo soukromých subjektů.

Hlavní prvky návrhu:

- a) distribuce produktů do vzdělávacích zařízení, od jeslí po střední školy,
- b) doprovodná opatření na zvýšení povědomí o tom, jak je důležité jíst ovoce a zeleninu a jaké jsou správné stravovací návyky, jakož i na posílení vazby na zemědělství prostřednictvím návštěv zemědělských podniků nebo prací na zahradě,
- c) vytváření sítí kontaktů, sledování a hodnocení provádění projektů v jednotlivých členských státech.

3. HODNOCENÍ FUNGOVÁNÍ PROJEKTU JEHO DOPAD NA STRAVOVACÍ NÁVYKY DĚTÍ

Kromě výše uvedených hodnocení členských států a externích hodnotitelů zveřejnil v roce 2011 Evropský účetní dvůr (dále jen EÚD) zvláštní zprávu č. 10⁴ obsahující výsledky společného auditu uvedeného projektu a projektu „Mléko do škol“, ve které se zabýval účinností obou projektů. EÚD zejména hodnotil, zda je dostatečně podporována účast, zda dotace EU mají přímý dopad na příjemce a jejich spotřebu daných produktů a zda je pravděpodobné, že projekty splní své výchovné cíle a ovlivní budoucí stravovací návyky příjemců. V roce 2011 byla navíc v rámci zvláštní smlouvy s Komisí provedena studie CEPS⁵, která se zaměřila na odhad a hodnocení administrativní zátěže jako důsledku projektů „Mléko do škol“ a „Ovoce do škol“.

3.1. Zavedení dobře fungujících projektů v členských státech

Vzhledem k velkému počtu parametrů, které mohou být použity pro hodnocení míry, do jaké se členskému státu podařilo vytvořit dobře fungující projekt, se tato zpráva zaměřuje na hodnocení administrativního provádění projektu v členských státech a na výzvy ve vztahu k a)

³ Bílá kniha – Strategie pro Evropu týkající se zdravotních problémů souvisejících s výživou, nadváhou a obezitou, KOM(2007) 279 v konečném znění, 30.5.2007.

⁴ Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 10 z roku 2011 „Jsou programy ‚Mléko do škol‘ a ‚Ovoce do škol‘ účelné?“

⁵ Zvláštní zpráva Centra pro studia evropské politiky (Centre for European Policy Studies – CEPS) „Měření administrativní zátěže vytvořené evropskými právními předpisy, Vyčíslení administrativní zátěže projektů „Mléko do škol“ a „Ovoce do škol“, 7.12.2011.

jeho účinnosti, b) vzniklým obtížím, c) administrativním nákladům a zátěži, d) doprovodným opatřením a konečně finančním otázkám.

3.1.1. Administrativní provádění a s ním související potíže

Existují různé přístupy a koncepční návrhy, které se zabývají tím, jak zajistit provádění dobře fungujícího projektu „Ovoce do škol“. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí jsou přijímána na úrovni školy, může se způsob, jakým je uvedený projekt prováděn lišit dokonce v rámci jednoho členského státu nebo regionu. Hodnocení členských států se zabývala prováděním projektu, jakož i spokojeností škol a zaměstnanců, kteří se podílejí na praktickém provádění projektu. Toto tzv. průběžné hodnocení dospělo k závěru, že projekt v členských státech úspěšně zakořenil a že jej velmi dobře přijaly jak děti, tak i učitelé a rodiče. Ve školním roce 2010/2011 byla řada problémů, jež se objevily v prvním roce uplatňování projektu, z velké části překonána a ve velké většině členských států projekt hladce funguje. Několik členských států a/nebo regionů má nicméně s prováděním projektu stále problémy (viz podkapitola b)).

Hodnocení dále dospěla k závěru, že požadavek na vytvoření partnerství mezi vzděláváním, zdravotnictvím a zemědělstvím byl úspěšně splněn, zejména ve fázi, kdy se evropský projekt přizpůsoboval vnitrostátnímu/regionálnímu rámci a kdy byl vytvářen koncepční návrh nebo strategie projektu. Toto partnerství bylo na úrovni škol o něco méně strukturované, což může být důsledkem nedostatku kontaktů mezi různými zúčastněnými stranami.

a) Účinnost systému

Externí hodnocení dospělo k závěru, že nelze jednoduše vypočítat, který z projektů byl nejúčinnější. Vzhledem k tomu, že výkonnost projektu charakterizuje několik výsledků, které mohou být všechny použity jako ukazatele dopadu, musí být pro měření účinnosti použit více než jeden způsob. Je například obtížné říci, zda je lepší, když u více dětí došlo k malému nárůstu spotřeby ovoce nebo když u menšího počtu dětí došlo k většímu nárůstu spotřeby ovoce. Hodnocení se nicméně zabývala účinností z poměrného hlediska.

Zjištění ukazují, že poměr mezi množstvím distribuovaného ovoce a zeleniny a vynaloženými rozpočtovými prostředky se mezi členskými státy značně liší (od 0,90 EUR do 7 EUR za kilo). Na ceně se však mohou částečně podílet ceny za distribuci, které se z řady důvodů, jako jsou geografické charakteristiky (odlehle oblasti, ostrovy), hustota obyvatelstva a výběr nabízených produktů, výrazně liší. Nízká cena za kilogram produktů sama o sobě nezaručuje účinnou distribuci.

Zaměříme-li se na četnost distribuce ve vztahu k vynaloženým rozpočtovým prostředkům, zdá se, že nejúčinnějšími projekty jsou ty, v jejichž rámci se za produkty utratí menší částka a tyto produkty jsou přitom poměrně často distribuovány, jak je tomu např. v Estonsku (0,91 EUR za kilo ovoce s 2,6 distribucemi týdně). Vyšší účinnost distribuce, co se týče distribuovaných produktů, může být částečně vysvětlena nižší cenou, která je vynaložena na kilogram produktů.

Při výpočtu poměru mezi počtem dětí v cílové skupině a vynaloženými rozpočtovými prostředky na jedno dítě se ukázalo, že v 8 členských státech nebo regionech je podíl dětí, které se projektu účastní, vyšší. Tyto státy dosahují více než 60% pokrytí cílové skupiny, neboť náklady na dítě jsou značně nižší. V členských státech nebo regionech, jejichž výdaje na dítě jsou velmi vysoké, se projektu většinou účastní jen malé procento dětí. Existují i výjimky, jako např. Maďarsko, které ale na druhé straně distribuuje jen jeden druh ovoce (jablka).

Hodnocení navíc zjistila, že stupeň spolufinancování EU má vliv na rozsah, v jakém je cílová skupina pokryta. Vyšší procento pomoci EU umožňuje členským státům, aby do cílové skupiny zahrnuly více dětí.

b) Výzvy a obtíže spojené s prováděním

Největší obtíže s prováděním se pochopitelně objevily během prvního roku poté, co byl projekt v roce 2009 zahájen. Tyto počáteční obtíže se týkaly zejména vysoké administrativní zátěže, logistických/organizačních problémů a zabezpečení požadovaného vnitrostátního financování.

O administrativní zátěži a problémech týkajících se vnitrostátního nebo soukromého financování podrobněji pojednává podkapitola c) a kapitola 3.1.2.

Logistické problémy se většinou týkaly kapacity škol, která by zajistila přípravu a distribuci produktů. Objevily se rovněž problémy při hledání dodavatelů, zejména v odlehlých oblastech. Členské státy se s počátečními problémy vypořádaly různým způsobem. Například Nizozemsko zmírnilo problémy spojené s logistikou tím, že snížilo počet dodavatelů. Navýšením celkového objemu zakázky se tak dodávání těchto produktů zatraktivnilo a zároveň došlo ke snížení nákladů na administrativu a kontrolu. Polsko zavedlo paušální sazbu za porci, což mělo pozitivní účinek na zjednodušení a zefektivnění postupu udělování podpory.

c) Administrativní náklady a zátěž

Obecně lze říci, že pokud jde o dokumentaci, podávání zpráv a kontrolní povinnosti spojené s projektem za zvladatelné a průměrné ve srovnání s jinými opatřeními v rámci SZP. Tyto požadavky tudíž samy o sobě nepředstavují překážku, která by členským státům nebo školám bránila v účasti.

Z externího hodnocení vyplývá, že administrativní zátěž projektů organizovaných na regionální úrovni, jako např. v Katalánsku nebo v Sasku-Anhaltsku, se zdá být ve vztahu k počtu zúčastněných škol a dětí vyšší než u centrálně organizovaných projektů. Toto zjištění je v souladu se zprávou CEPS, která uvádí, že daná zátěž funguje jako fixní náklady a nezvyšuje se v případě, že dojde k rozšíření projektu.

Hodnocení nicméně ukázala, že značné překážky ve vztahu k zavádění a provádění daného projektu existují na úrovni škol. Tyto překážky jsou důsledkem organizačních problémů, které jsou spojeny s rozhodnutími členských států ohledně způsobu, jakým by projekt měl být prováděn. V některých případech jsou školy dokonce pověřeny zabezpečením a správou smluv s dodavateli. Ve většině členských států a regionů musí školy řešit problémy spojené s logistikou a dodávkami produktů, stejně jako musí zabezpečit jejich přípravu a distribuci dětem. Tyto úkoly jsou časově náročné a vyžadují dodatečnou pracovní sílu. Některá hodnocení členských států varují, že školy jsou příliš zatěžovány, což je v důsledku může odradit od toho, aby se projektu účastnily.

V některých případech jsou důvodem administrativní zátěže přísná vnitrostátní opatření, které členské státy zavedly během prvního roku a která byla postupně s ohledem na získané zkušenosti změněna. Polsko například zmírnilo požadavky na balení a přípravu produktů, neboť dodavatelé je nebyli schopni splnit. Komise navíc zjednodušila nařízení Komise (ES) č. 288/2009.

d) Doprovodná opatření

Doprovodná opatření provedená v rámci projektu EU se v jednotlivých členských státech liší. Koncepční návrh opatření stanovují obecně veřejné orgány odpovědné za vzdělávání, zdravotnictví a zemědělství. Ve většině případů byl školám nabízen různý výukový materiál a dávány návrhy doprovodných opatření, přičemž školy se měly samy rozhodnout, jakým způsobem je provedou. Na druhé straně některé vnitrostátní a regionální projekty školám žádnou podporu ohledně provádění opatření neposkytují. V několika členských státech a regionech jsou doprovodná opatření jednoduše prováděna v rámci běžných školních osnov. Velké rozdíly v přístupech a následně pak síla těchto opatření jsou částečně důsledkem skutečnosti, že tato opatření nejsou spolufinancována z fondů EU, a tudíž neexistují žádné dodatečné minimální požadavky na jejich provádění.

Analýza určila dva typy programů: programy, v nichž opatření představují ústřední prvek intervence, např. v Irsku, a programy, které je začleňují jako „doplňkový prvek navíc“, jak je tomu např. v Nizozemsku. Následně se liší i finanční prostředky vynaložené na doprovodná opatření, kdy například výlohy Nizozemska a Francie na jedno dítě jsou menší než 1 EUR, zatímco v Irsku, jehož systém je založen na odměnách (drobných oceněních), je to více než 25 EUR za dítě.

Pokud jde o dopad doprovodných opatření, výzkum provedený v Irsku ukázal, že jejich program Food Dudes, který je na silných doprovodných opatřeních založen, hraje při udržitelném nárůstu konzumace ovoce a zeleniny u dětí zásadní úlohu. Ve vztahu k ostatním členským státům, které přijímají různé přístupy, je v tomto okamžiku obtížné hodnotit, jaký celkový krátkodobý dopad budou doprovodná opatření mít.

3.1.2. Otázky týkající se financování projektu v členských státech

Jak je vysvětleno v předcházejících kapitolách, projekt je založen na principu spolufinancování. Podíl prostředků, které musí poskytnout členské státy, může pocházet z veřejných nebo soukromých zdrojů. Z vnitrostátních a externích hodnocení jasně vyplývá, že zajistit spolufinancování je stále složitější, zejména, má-li být zabezpečeno výhradně školami, obcemi nebo rodiči. Spolufinancování tak bylo několikrát označeno jako jeden z největších problémů při provádění projektu a důvod, proč se některé regiony uvnitř členských států rozhodly, že se projektu nezúčastní.

a) Zdroje vnitrostátního financování

Ve většině členských států a jejich regionů vnitrostátní spolufinancování vychází výhradně z veřejných fondů. Pouze Slovensko, Dánsko, Rakousko a Flandry (Belgie) žádají příspěvek od rodičů a 3 členské státy / regiony zahrnují do svého konceptu spolufinancování soukromé prostředky (Bádensko-Württembersko, Nizozemsko a Flandry).

Soukromé financování může být dobrou příležitostí k rozšíření oblasti působnosti projektu, je-li zaručeno, že otázka dlouhodobé účasti a soukromých zájmů bude náležitě řešena. Zdá se, že hledání soukromých sponzorů a uzavírání smluv s těmito sponzory je účinnější, mají-li za ně odpovědnost vnitrostátní/regionální kontrolní orgány, a nikoliv školy. Z hodnocení rovněž vyplývá, že projekt nenachází odezvu v regionech, kde je příspěvek z veřejných zdrojů velmi omezený a kde soukromé financování musí zajišťovat zúčastněné školy. Tak je tomu ve Francii a Německu. Bádensko-Württembersko, s příspěvkem z veřejných zdrojů, který představuje jen 4 %, čelí specifickým problémům, pokud jde o rozšíření oblasti působnosti programu, zatímco sousední regiony – Bavorsko a Porýní-Falc, – kde příspěvek z veřejných

zdrojů tvoří 50 %, tento problém nemají. Ve Francii, kde vnitrostátní spolufinancování neexistuje, je rozpočet poskytován buď obcemi nebo samotnými školami z jejich vlastního rozpočtu na stravování.

b) Spoluúčast rodičů

Přestože spoluúčast rodičů na financování může zajistit určitý stupeň zapojení rodičů do projektu a poskytnout dodatečné rozpočtové prostředky, je vnímána z jiného pohledu. Obecně se předpokládá, že povinná finanční spoluúčast rodičů má negativní vliv na míru účasti, zejména navštěvuje-li školu více dětí ze znevýhodněného sociálního prostředí. Ředitelé škol navíc uvádějí, že výběr finančního příspěvku na úrovni školy je značně náročný na organizaci. Tyto předpoklady potvrzuje například zkušenost Lotyšska. Ukázalo se zde totiž, že provádění projektu „Mléko do škol“ se zastavilo v momentě, kdy došlo ke snížení veřejného financování.

c) Dopad spolufinancování EU

Z hodnocení vyplývá, že pomoc EU — jak procentní podíl financování, tak celkové množství dostupných fondů EU — má pozitivní nebo dokonce zásadní dopad na účinnost projektu. Na fondech EU závisí úspěšnost národních nebo regionálních projektů téměř ve všech zúčastněných členských státech, bez ohledu na to, o jaký typ spolufinancování se jedná. Kromě toho v očích veřejnosti dodává účast EU národním a regionálním projektům větší důvěryhodnost a váhu.

3.2. Hodnocení dopadu projektu na stravovací návyky dětí

Vzhledem k tomu, že vnitrostátní hodnocení pokryla pouze období dvou let provádění projektu, a vzhledem k tomu, že k hodnocení byly použity různé metody, nelze výsledky týkající se úspěšnosti projektu v dlouhodobé perspektivě považovat za konečné.

a) Dopad na stravovací návyky dětí

S ohledem na tato omezení výsledky většiny vnitrostátních a regionálních hodnocení ukazují, že projekt vedl u dětí ke zvýšené spotřebě ovoce a zeleniny. Polsko například zaznamenalo 21% nárůst spotřeby. Podobné pozitivní výsledky vyplynuly i z pohovorů, které byly součástí externího hodnocení. Pouze čtyři hodnocení nebyla schopna dopad na spotřebu stanovit, ať už proto, že zatím neexistují dostatečné důvody k tomu, aby se dopad na spotřebu u projektu, který trvá teprve rok, hodnotil, jako je tomu např. v Nizozemsku, nebo proto, že nebyly stanoveny žádné podstatné statistické rozdíly ve spotřebních vzorcích.

V některých případech měl projekt na podporu zvýšené konzumace ovoce a zeleniny u dětí pozitivní vedlejší účinek i mimo dobu oficiální distribuce ve školách, například na mimoškolní spotřebu v Rumunsku, nebo na spotřebu ve dnech, kdy distribuce ovoce nebyla plánována, jako například v Nizozemsku. Nicméně závěry týkající se dopadu projektu na celkový životní styl dětí, jako je konzumace oblíbených snacků nebo sladkostí, se lišily. V některých případech nebyl zřejmý žádný dopad, přičemž změna k lepšímu se objevila jen občas. Je zajímavé, že řada hodnocení došla k závěru, že vliv projektu neovlivňuje spotřebu všech zúčastněných dětí stejným způsobem. Rozdíly se objevily ve vztahu k pohlaví, kdy spotřeba ovoce a zeleniny u dívek byla vyšší než u chlapců, jakož i ve vztahu k typu produktů, kdy ovoce bylo upřednostňováno před zeleninou. Některá hodnocení dále shledala pozitivní dopady projektu zejména u sociálně a ekonomicky znevýhodněných skupin, které projekt velmi uvítaly.

b) Dopad na rodiče

Většina hodnocení se dopady projektu na rodiče a jejich spotřebu nezabývala, anebo jen okrajově, kdy pouze zjišťovala, jaký je jejich postoj k projektu jako takovému a jaký mají názor na jídelníček svých dětí. Ačkoliv z řady hodnocení vyplynulo, že rodiče se ohledně projektu a jeho cílů vyjadřovali velmi pozitivně, ve Francii a v Polsku neměl projekt na spotřebu rodičů žádný viditelný dopad. Jiná hodnocení ukazují, že projekt měl pozitivní dopad na postoje rodičů ohledně jídelníčku svých dětí. Například v Irsku, Polsku a na Maltě dávali rodiče dětem s sebou na oběd více ovoce a zeleniny. Ukázalo se také, že domácí nabídka ovoce a zeleniny byla rozmanitější a častější (v Itálii) a v menší míře, že projekt pozitivně ovlivnil i konzumaci ovoce u rodičů.

3.3. Obdržená doporučení

Hodnocení vymezila hlavní zlepšení, k nimž došlo při provádění projektu ve srovnání s jeho problematickým začátkem. Bylo nicméně navrženo několik doporučení jak projekt posílit.

Zprvu, zbavit se finančních omezení, kterým musí čelit řada členských států a regionů a rozšířit oblast působnosti projektu, a tím posílit jeho dopad.

- Doporučuje se, aby se zvýšil podíl spolufinancování ze strany EU, neboť současných 50 % a 75 % se jeví jako překážka vyšší účasti. Celková pomoc EU by měla být rovněž zvýšena, a to na více než 90 milionů EUR.

Zadruhé, s ohledem na provádění projektu a parametry distribuce byla učiněna tato doporučení:

- Cílem by měla být trvalá distribuce (≥ 35 školních týdnů), neboť pouze dostatečně dlouhé provádění projektu může mít udržitelný dopad, pokud jde o zlepšení stravovacích návyků dětí, jak projekt předpokládá.
- Důležitým faktorem, který podmiňuje účinnost projektu, je pestrost nabídky. Aby se udržel zájem dětí, doporučuje se nabízet alespoň 5 až 10 různých produktů. Držet se tohoto doporučení může být nicméně obtížné v členských státech, které upřednostňují místní a sezónní ovoce a zeleninu.
- Produkty by i nadále měly být distribuovány zdarma. Tento faktor má podle řady vnitrostátních hodnocení (např. v Německu a Nizozemsku), jakož i podle zprávy EÚD rozhodující vliv na úspěšnost projektu, neboť ovlivňuje jak účast, tak jeho efektivitu.
- Dále se doporučuje, aby produkty byly nabízeny co nejčastěji, nejlépe třikrát týdně. Toto doporučení, stejně jako tři předcházející, je úzce propojeno s otázkou financování projektu a dostupných rozpočtových prostředků.

Pokud jde o cílovou skupinu projektu:

- Několik členských států se domnívá, že je třeba cílovou skupinu projektu rozšířit, aby jej mohlo využívat více dětí. Tato otázka je úzce spojena s dostupnými finančními prostředky.
- Rovněž bylo zjištěno, že je zapotřebí cílenějšího přístupu ve vztahu k „ohroženějším“ skupinám, jakými jsou sociálně a ekonomicky znevýhodněné

skupiny, jež o projekt projevují velký zájem. Přestože se doporučuje, aby se projekt zaměřil na uvedenou skupinu, neměl by být omezen jen na ni, neboť by tak mohlo dojít ke stigmatizaci škol, které tyto skupiny navštěvují, a bylo by obtížné stanovit kritéria pro identifikaci těchto skupin, jakož i identifikaci škol.

- Několik hodnocení rovněž uvádí, že je třeba najít lepší způsoby jak oslovit chlapce, kteří mají sklon k nižší konzumaci ovoce a zeleniny než dívky.

Pokud jde o administrativní a organizační zátěž,

- v zájmu snížení administrativní zátěže se doporučuje zabývat se způsoby, jak harmonizovat povinnost podávání zpráv a administrativní postupy týkající se projektů „Ovoce do škol“ a „Mléko do škol“. Řešení jak pomoci školám vypořádat se s organizačními a logistickými úkoly by se měla hledat v rámci vnitrostátních strategií.

Konečně, vzhledem k významu doprovodných opatření a s cílem překonat nedostatky, které se objevují při jejich provádění, se doporučuje:

- přesvědčit členské státy, aby věnovaly více pozornosti volbě svého přístupu, neboť dopad těchto opatření závisí na metodologickém přístupu.
- Doporučuje se, aby tato opatření měla nárok na pomoc EU tak, že se poskytne minimální výše prostředků s cílem posílit jejich úlohu a zajistit jejich důsledné provádění.

Pokud jde o projekt jako takový, řada vnitrostátních hodnocení dává toto doporučení:

- Je nezbytně nutné zlepšit viditelnost projektu a poskytovat více lépe cílených informací, jakož i systematictěji zapojit rozmanité aktéry a zúčastněné strany.

4. OBECNÉ ZÁVĚRY

Vzhledem k tomu, že evropský projekt „Ovoce do škol“ trvá teprve tři roky, je brzy na definitivní závěry, zejména pokud jde o jeho udržitelný dopad na stravovací návyky dětí. S ohledem na počáteční hodnocení a údaje, které Komise získala při sledování projektu, lze nicméně konstatovat, že projekt si našel v členských státech pevné místo a že jeho účinnost se, pokud jde o použité rozpočtové prostředky a přínos pro děti (více než 8 milionů), ve srovnání s počáteční fází zvyšuje.

Co se týče efektivity projektu, vnitrostátní hodnocení uvádějí, že projekt má silný potenciál a představuje vhodný nástroj, kterým lze pozitivně ovlivnit stravovací návyky dětí i rodičů tím, že je vybízí, aby v budoucnosti konzumovali více ovoce a zeleniny, to vše za předpokladu, že bude zajištěno dlouhodobé trvání projektu.

V hodnoceních provedených členskými státy a externím dodavatelem, jakož i ve zvláštní zprávě EÚD bylo navrženo několik doporučení a návrhů na zlepšení. Některá nejdůležitější doporučení byla v projektu zohledněna v souvislosti s návrhy na reformu SZP 2020. Aby mělo z projektu užitek ještě více dětí než současných 8,1 milionů, Komise navrhla projekt dále posílit zvýšením celkových dostupných rozpočtových prostředků na 150 milionů EUR. Komise rovněž navrhla zvýšit míru spolufinancování EU, která je považována za jeden z

hlavních předpokladů úspěchu projektu. Externí hodnocení uvádí, že současná míra spolufinancování se jeví jako zásadní překážka většího využití fondů.

Vzhledem k důležitosti doprovodných opatření Komise dále navrhl, aby za určitých podmínek a v mezích stanovených v pozdější fázi měla tato opatření nárok na spolufinancování z rozpočtu EU. Tím se posílí jejich dopad a soudržnost, což bude mít na projekt celkově příznivý vliv.

Vzhledem k pozitivní odezvě, pokud jde o účinnost a účelnost projektu po třech letech jeho fungování, je v této fázi důležité myslet na budoucnost. Zpráva EÚD navíc vyzývá k větší koordinaci a součinnosti mezi projekty „Ovoce do škol“ a „Mléko do škol“, aby se zajistil harmonizovaný přístup k oblasti výživy a účinné řízení.

Komise proto zahájila proces hodnocení dopadu, které bude vycházet ze zjištění hodnotících zpráv, z již uskutečněných zlepšení a bude rovněž zohledňovat zprávu EÚD. Hodnocení se zaměří na dopad současných projektů a bude řešit otázku, zda a jak by se tyto projekty měly v budoucnu vyvíjet, včetně možnosti nového rozšířeného projektu. Komise rovněž prozkoumá úlohu a podobu doplňkových opatření, která jsou důležitým nástrojem pro informování a vzdělávání dětí o důležitosti zemědělských produktů, zemědělství a chovu zvířat, jakož i o stravovacích návycích a životním stylu.